

Rättningsmall

Patientfall 1

1.

-	Uppmuntra till delaktighet/inkluderande samtal/skapa relation (0,5p)
-	Inkluderande samtal (0,5p)
-	Aktivt lyssna/vara lyhörd/closed loop/visa empati (0,5p)
-	Utgå från Georges berättelse/behov/respektera önskemål (0,5p)
-	Ge tid för George att uttrycka sig (0,5p)
-	Anpassad och saklig information (0,5p)
-	Anpassa kroppslig kontakt/distans (0,5p)
-	Ställa öppna frågor (0,5p)
-	Se hela patienten/människan, inte bara sjukdomen (0,5p) Bekräfta
patienten 0 poäng	
(Ekman, 2018)	

2.

Undersökningsmetod	Motivera varför denna undersökningsmetod utförs
- Auskultation (0,5p)	- Bedömning om förekomst av tarmljud /tyst/paralys (0,5p)
- Inspektion (0,5p)	- Bedömning av tidigare operationsärr (0,5p) - Bedömning av avvikelser i huden som hematom, rodnad, utslag (0,5p) - Bedömning av sår (0,5p) - Uppspänd/sammanfallen buk (0,5p)
- Palpation (0,5p) Lyssna, känna, se 0 poäng	- Bedömning om förekomst av ofrivilligt muskelförsvar, defence, hård buk (0,5p) - Bedömning om förekomst av palpationsömheter/smärta direkt/indirekt (0,5p) - Bedömning om förekomst av släppömheter (0,5p) Uppenbar felaktig kombination ger 0 poäng i denna kolumn (Kumlien & Rystedt, 2022)

3.

- Har smärtan förändrats? (0,5p)	
- Var är smärtan lokaliserad? (0,5p)	
- Har smärtan flyttat på sig (0,5p)	
- Är det något som utlöser smärtan/förvärrar? (0,5p)	
- Vilken karaktär har smärtan/stickande, skärande, molande, konstant, strålande? (0,5p)	
- Vad lindrar smärtan? (0,5p)	
- Smärtskattning tex VAS/NRS (0,5p)	
- Har du tagit någon smärtlindring (0,5p)	
- Hur länge har du haft ont(0,5p)	
- När gör det ont? (0,5p)	
(Ekwall & Jansson, 2022)	

4.

Hur benämns appendicit på svenska?	- Blindtarmsinflammation (0,5p) (Järhult, Offenbartl & Andersson, 2019)
Nämn en allvarlig komplikation som kan uppstå vid appendicit?	- Peritonit (0,5p) Sepsis (0,5p) - Perforation (0,5p) (Almås, Stubberud & Grønseth, 2020)

5.

Vilka analyser ingår i ett blodstatus?	Natrium, Kalium, Kreatinin	Hb, Trombocyter, Leukocyter X	Kreatinin, Trombocyter, Leukocyter
Vilka blodprover bör tas för att utesluta gallsjukdom?	Natrium, Hb, PK	Bilirubin, ALAT, ALP X	Kreatinin, APTT, Trombocyter
Vad bör patienten göra innan blodprovtagning för att undvika påverkade analysvar ?	Om möjligt sitta ner 15 min innan provtagning X	Om möjligt sitta ner 10 minuter innan provtagning	Om möjligt sitta ner 5 minuter innan provtagning
Vad kan du göra för att minska risken för hemolys vid venös blodprovtagning?	Ta provet via perifer venkateter	Låta huden lufttorka efter desinfektionen X	Använda så tunn kanyl som möjligt oavsett kärlstorlek

(Kuusinen, 2021; Bjuväng, Kjellberg, Rehle & Åkesson, 2014)

6.

När ska blodprovsröret identitetsmärkas vid blodgruppering och BAS-test?	- <u>Före</u> provtagningen (0,5p)
När ska provtagningsremissen signeras av provtagaren?	- <u>Efter</u> provtagning (0,5p) (Skagerlind, 2023)

7.

- Informera om ev premedicinering/ge premedicinering/kontrollera att läkemedlen är givna (0,5p)
- Informera om postoperativt skeende (0,5p)
- Informera om vilka medel som ska användas för ev helkroppstvätt/dubbeldusch med desinfekterande tvål (0,5p)
- Informera om inga värdesaker/smycken med sig till operation/låsa in värdesaker/smycken (0,5p)
- Renbädda sängen (0,5p)
- Nya patientkläder (0,5p)
- Kontrollera välbefinnande (0,5p)
- Genomför en smärtskattning (0,5p)
- Ev hårvkortning (0,5p)
- Kontrollera hudkostym (0,5p)
- Tömma urinblåsan (0,5p)
- Skicka med ev glasögon/hjälpmedel (0,5p)
- ~~Helkroppstvätt eller helkroppsinfektion (0,5p)~~
- Märka säng med patient-id (0,5p)
- Undvika att stiga ur sängen (0,5p)
- Kontrollera ID-märkning på patient (0,5p)
- Kontroll av märkning av operationsställe (0,5p)
- Ta bort nagellack (0,5p)
- Kontroll av vitalparametrar (0,5p)
- Kontrollera att relevanta labprover är tagna (0,5p)

(Kumlien & Rystedt, 2022; Almås, Stubberud & Grønseth, 2020)

8.

Vilken åtgärd kan bidra till att förebygga tromboflebit?	Välja så tunn ven som möjligt	Välja så liten PVK som möjligt X	Välja så grov ven som möjligt
När du sätter PVK använder du en blodtrycksmanschett som stas. Vilket tryck (mmHg) ska du pumpa upp till?	20-40 mmHg	40-60 mmHg X	60-100 mmHg
Var bör en PVK placeras i första hand?	Armveck	Handrygg X	Fotrygg
Vad ska skrivas på etiketten du fäster på PVK:ns förband?	Datum för insättande och när den ska avlägsnas	Signatur och storlek på PVK	Datum och tid för insättande samt signatur X

(Boman & Wikström, 2019; Ebefors, Hammarskjöld, Wahl, 2020)

*9.

Hur många ml infusionsvätska är ordinerad? Ange ditt svar i ml	300 (ml)
Hur många droppar/minut ska infusionshastigheten ställas in på om droppet ska gå in på 90 minuter?(Avrunda enligt matematiska grundregler och svara med hela droppar/minut) 1 ml=20 droppar	67 (droppar/minut)

10.

- Ordinerande läkare (0,5p) - Indikation (0,5p) - Beräknad behandlingstid (0,5p) - Typ av kateter/batchnummer (0,5p) - Storlek på katetern (0,5p) - Mängd vätska i kateterballongen/vilken vätska som använts (0,5p) - Uppgifter om insättningen t.ex. blödning och strikturer/steril rutin (0,5p) - Patientens upplevelse och egna iakttagelser av behandlingen (0,5p) - Datum och tid för insättning (0,5p) - Urinmängd (0,5p)

(Thulin, & Strålöga. 2022)

11.

- Patientdatalagen/PDL, SFS nr: 2008:355 (1p)	(Socialstyrelsen, 2020)
---	-------------------------

12.

Kontroll: (0,5p)	Motivering: (0,5p)
- Kontrollera hud (0,5p) - Kontrollera operationsförbandet (0,5p)	- Blödning (0,5p) - Rodnad (0,5p)
- Kontrollera hud (0,5p)	- Risk för decubitus/rodnad (0,5p)
- Kontrollera vätskebalansen (0,5p)	- Att patienten är rätt hydrerad (0,5p)
- Kontrollera kvarliggande urinkateter (0,5p) - Kontrollera urinmängd (0,5p)	- Mäta urinmängd (0,5p) - Kunna beräkna vätskebalans (0,5p) - Flödeshinder? (0,5p)

- Kontroll av andning (0,5p)	Tecken på atelektaser (0,5p) Uppmärksamma ofria luftvägar (0,5p)
- Medvetandekontroll (0,5p)	Orientineringsförmåga (0,5p) Läkemedelspåverkan (0,5p)
- Kontrollera välbefinnande/illamående (0,5p)	- Upptäcka och lindra illamående/kräkningar (0,5p) (Almås, Stubberud, & Grønseth, 2020)

13.

- Yrsel (0,5p) - Huvudvärk (0,5p) - Somnolens/dåsighet/extrem/sjuklig trötthet (0,5p) - Förstoppning (0,5p) - Illamående (0,5p) - Kräkning (0,5p) Enbart trötthet 0 poäng (Fass, 2022)

14.

S	- Beskrivning av situationen/problemet t.ex. opererat en appendicit (0,5p) - Att du är sjuksköterska och ska ge rapport om George (0,5p) -
B	- Kort rapport av sjukdomshistoria, t.ex. insjuknande med smärta, tidigare frisk (0,5p) - Prover och undersökningar (0,5p)
A	- Information om t.ex. varit fastande inför operation (0,5p) - Smärtan just nu eller förändringar i smärta (0,5p) - Hur förbandet kan se ut (0,5p) - Rapportera mätvärden/ vitalparametrar (0,5p) - Göra en/bedömning av situationen (0,5p) - George mående just nu (0,5p) - Har urinkateter (0,5p) - Erhållit smärtstillande (0,5p)
R	- Bekräftelse på kommunikationen: Är vi överens? (0,5p) - Rekommendation om vilka åtgärder/observation som ska vidtas, t.ex. kontrollera förbandet, urinkateter, smärtskattning (0,5p) (Haddleton, 2023)

Patientfall 2

1.

att tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov	X
att förbygga ohälsa samt lindra lidande och verka för ett fridfullt avslut av livet	
att tillhandahålla förebyggande insatser utifrån såväl befolkningens behov som patientens individuella behov och förutsättningar	X
att samordna olika insatser för patienten i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården	X
att möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete	X
att bedriva personcentrerad vård, samverkan i team, evidensbaserad vård, förbättringskunskap för kvalitetsutveckling, säker vård och informatik (Ehrenberg & Wallin, 2019; Friberg & Öhlén, 2019; HSL SFS 2017:30; Socialstyrelsen, 2022)	

2.

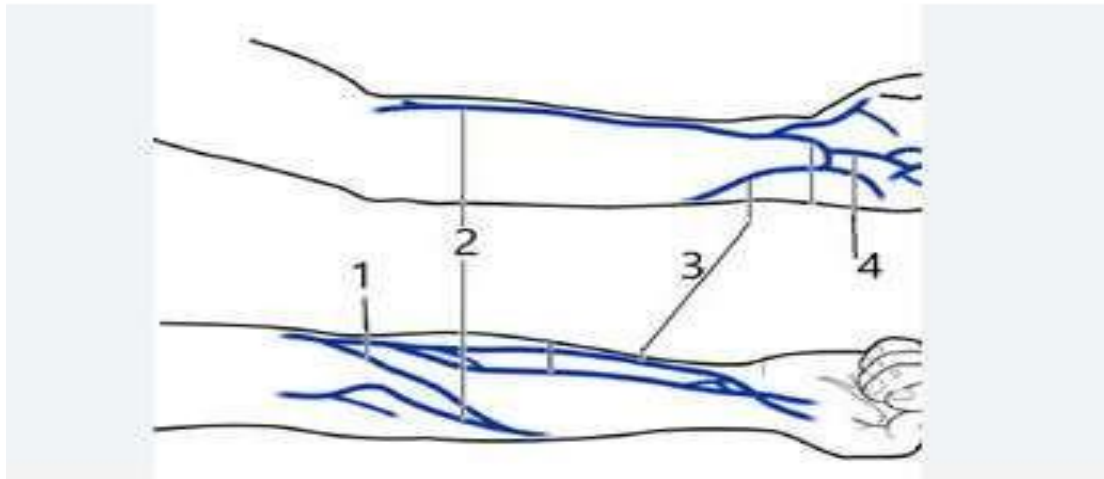
CRP	- (Höga CRP-värden i kroppen) tyder på att Gina har någon form av inflammation, eller infektion (0,5p)
SR	- (Hög) sänka kan visa att Gina inflammation i kroppen (0,5p) - (Hög) sänka kan visa att Gina har en infektionen i kroppen (0,5p)
LPK	- (Höga leukocyter/vita blodkroppar) kan visa att Gina har en inflammation, infektion i kroppen (0,5p)
S-urat	- (En hög nivå av urinsyra) kan tyda på att Gina har en inflammation i sina leder (0,5p)

(Boman & Wikström, 2019; Kuusinen, 2021)

3.

Vener	Siffror
Vena basilica	3
Vena cephalica	2
Vena mediana cubiti	1
Vena metacarpalis dorsalis	4

(Boman & Wikström, 2019; Kuusinen, 2021)

4.

Hud som är synligt smutsig bör alltid tvättas och därefter desinfekteras. Vilket desinfektionsmedel ska du använda?	Klorhexidinsprit (5 mg/mL) eller medel med motsvarande effekt X	Natriumklorid (9 mg/mL) eller medel med motsvarande effekt	Alsollösning (10 mg/mL) eller medel med motsvarande effekt
Hur länge ska huden lufttorka efter desinfektion?	60 sekunder	30 sekunder X	15 sekunder
Om stas appliceras, hur länge får den vara åtdragen?	I högst 1 minut X	I högst 2 minuter	I högst 3 minuter
Om stasen varit åtdragen och har släppts hur många minuter ska du vänta tills stasen kan dras åt igen?	1 minut	2 minuter X	5 minuter

När röret fyllts tas det bort från hållaren och blandas direkt med rörets tillsatser. Hur många gånger ska röret vändas?	Vänd röret lugnt, minst 1 gång för hand eller 5 gånger på blodvagga/blandare	Vänd röret lugnt, minst 5 gånger för hand eller 5 gånger på blodvagga/blandare	Vänd röret lugnt, minst 5 gånger för hand eller 10 gånger på blodvagga/blandare X
Hur ska provrören förvaras efter provtagningen?	Stående varmt tills de svalnat	Stående i rumstemperatur tills de svalnat X	Stående kallt tills de svalnat

(Boman & Wikström, 2019; Kuusinen, 2021)

5.

- Knä(0,5p) - Höft (0,5p) - Tumbas (0,5p) - Finger (0,5p) - Axel (0,5p) - Föt (0,5p) - Tåled (0,5p) Handled, fotled 0p
--

(Gjertsson, 2022; Almås, Stubberud, & Grønseth, 2021)

6.

Vad består det första steget av i behandlingspyramiden vid artros? (0,5p)	- Träning/fysioterapi (0,5p) - Patientundervisning (0,5p) - Viktnedgång (0,5p)	
Vad ingår i det andra steget i behandlingspyramiden vid artros? (0,5p)	- Smärtlindring/läkemedelsbehandling (0,5p) - Hjälpmedel (0,5p)	
Vad ingår i det tredje steget i behandlingspyramiden vid artros? (0,5p)	- Kirurgi (0,5p)	
Gäller denna så kallade ”behandlingspyramid” för både artrit och artros? Sätt kryss för rätt svar. (0,5p)	JA	NEJ X

(Gjertsson, 2022; Almås, Stubberud & Grønseth, 2021)

7.

Vilken effekt har NSAID? (0,5p)	- Hämmar enzymet cyclooxygenas (COX) (0,5p) - Icke steroid antiinflammatoriskt läkemedel (0,5p) - Inflammationsdämpande/analgetisk effekt/antipyretisk effekt (0,5p) - Hämmar prostaglandinsyntesen (0,5p)	
Ge 1 exempel på ett annat läkemedel än Ibuprofen som ingår i NSAID gruppen. (0,5p)	- Diklofenak (0,5p) - Naproxen (0,5p) - Nabumeton (0,5p) - Ketorolac (0,5p) - Etoricoxib (0,5p) Läkemedel inom Ibuprofengruppen, t.ex. Ipren, Iprensa, Brufen 0 poäng	
Ange 1 förklaring om varför NSAID inte ska ges till äldre personer. (0,5p)	- Kan påverka njurarna (0,5p) - Ökad risk för gastrointestinala blödningar (0,5p) - Försämring av hjärtsvikt (0,5p) - Ökad risk för hjärtinfarkt (0,5p)	
Är paracetamol ett NSAIDpreparat? Sätt kryss för rätt svar. (0,5p)	Ja	Nej X (Fass.se)

*8.

Hur många tabletter skall Gina ta varje kväll vid ordination 1600 mg?	2 (tabletter)
Hur många dagar räcker förpackningen om ordinationen istället är 2400mg? (Avrunda enligt matematiska grundregler och svara med hela dagar)	33 (dagar)

9.

- Spirometri (1p)	(Tunesäter, 2023; Björling & Mattsson, 2022)
-------------------	--

10.

- Luftstrupen (trakea) (0,5p) - Bronkerna (luftrörsförgreningarna) (0,5p) - Lungor (0,5p) - Alternativt till lungor, Bronkioler (luftrör) (0,5p) - Alternativt till lungor, Alveoler (lungblåsor) (0,5p) - Larynx (struphuvud)/stämband (0,5p) (Tunesäter, 2023; Björling & Mattsson, 2022)

11.

- Hög puls (>100 slag/minut) (0,5p)
- Snabb andning (>24 andetag/minut)/ytlig andning/anfåddhet (0,5p)
- Oro/ångest (som syns i ansiktsuttryck) (0,5p)
- Använder hjälpmuskler till andningen (0,5p)
- Medvetandeförändring (0,5p)
- Ökat blodtryck (0,5p)
- Cyanos (blåaktiga läppar) (0,5p)
- Förlängd utandning/obstruktion (0,5p)
- Låg saturation (0,5p)
- Avvikande andningsljud (0,5p)
- Lufthunger/dyspne/andnöd (0,5p)

(Tunesäter, 2023; Björling & Mattsson, 2022)

12.

- Andningsbesvär - i början inga eller lätta. Därefter andnöd vid ansträngning, vid svår KOL även i vila (0,5p)
- Hosta (0,5p)
- Slem (0,5p)
- Pip och väsningar - varierar i omfattning (0,5p)
- Cyanos och perifera ödem - kan uppträda (0,5p)
- Täta och långdragna luftvägsinfektioner (0,5p)
- Svår trötthet som inte går över vid vila. Fatigue (0,5p)
- (Ofrivillig) viktnedgång/avmagring/smala armar och ben (0,5p)
- Låg saturation (0,5p)
- Förstorad bröstkorg (0,5p)
- Gråaktig hud (0,5p)

(Tunesäter, 2023; Björling & Mattsson, 2022; Wheelock, 2022)

13.

- ~~Sluta röka (0,5p)~~

- Undvika passiv rökning/inte börja röka (0,5p)
- Motion (0,5p) /
- ~~Kost/~~ energirik kost/näringsriktig kost (0,5p)
- Följsamhet till läkemedelsbehandling (0,5p)
- Vaccination mot luftvägsinfektion (influenza och pneumokocker) (0,5p)
- Lär dig mer om sjukdomen och ta hjälp av sjukvården (0,5p)
- Underlätta andningen med hjälp av andningstekniker (0,5p)
- Höjd huvudända på sängen (0,5p)
- Undvika att träffa infekterade, förkyllda personer (0,5p) /(1177, 2021; Larsson, 2023)